

Detergenten

Tidning för anställda

vid Sunlight och Leverindus 7 · 1980

Ny teknik ny arbetsmiljö nya besvär?

"Mota Olle i grind" med pausgymnastik!

När den generationen, som i dag är i 40—50-årsåldern, kom ut i sk kontorsarbete, var ordet "ergonomi" inte uppfunnet. Ingen funderade över hur man satt eller i vilken ställning man arbetade. Man fick en skrivmaskin på ett vinglande skrivmaskinsbord på hjul. För att hålla bordet still pressade man upp knäna mot undersidan. Så satt man ibland i timmar med huvudet åt ena sidan med ögonen fästa på ett koncept. Den arbetsställningen får vi betala i dag med förkalkade nackar, som i sin tur ger ont i huvudet, spänningar och värk i skuldror och överarmar.

Dataterminaler och bildskärmar är de senaste finesserna i dagens tekniska utrustning. Främst i administrativt arbete. Likt en väckelserörelse har de svept in i företagen. Så också hos oss. I drygt 10 år verkade Svenska Unilevers Centrala Dataavdelning, som vid bildandet ansågs vara "det enda saliggörande". Men utvecklingen går snabbt. I början av 1980 är den alltså avvecklad och för Sunlight/Leverindus/Gibbs delvis ersatt med ca 30 "småterminaler". Om fem år beräknas i Sverige finnas inemot 100.000 terminaler. Och det stannar säkert inte därvid.

*Glad
midsommar
och en skön
semester*

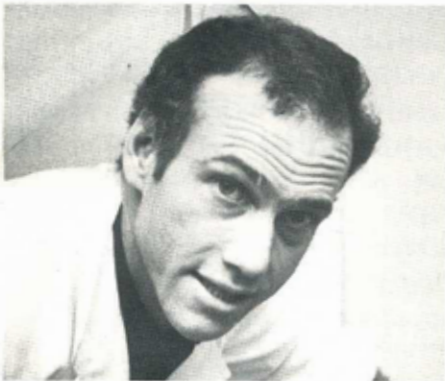
*önskar
redaktionen*

Men vad kommer den här nya arbetsmiljön att lämna för efterräkningar åt kroppen?

Med delvis dyrköpt erfarenhet är man nu mera på sin vakt med nya arbetsmiljöer. Förutom arbetsställningen tillkommer vid arbete med bildskärmar också synmiljön (nytt ord). Om man inte ser upp med den, kan terminalanvändarna drabbas av synstress med ögontrötthet och gruskänsla. Särskilt personer, som dagligen bär glasögon. Eftersom de inte är anpassade till avståndet till bildskärm och koncept.

Vad ska man då göra för att "mota Olle i grind"?

Det finns redan en del hjälpmedel. Ett är t ex speciella glasögon. Ett annat är PAUSGYMNASTIK. Kanske är pausgymnastiken ett av de allra bästa hjälpmedlen, eftersom den hjälper hela kroppen i alla arbetsställningar. En del förutseende arbetsgivare har redan satsat på den. Såväl i fabrik som på kontor. Men det betyder förstås att det måste finnas en därför avdelad och utbildad person. Och även ett program. Men sannolikt betalar sig detta på sikt.

BENGT-ÅKE KINNANDER, Industrihjälsans sjukgymnast. Vad är Din erfarenhet av pausgymnastik?

— Först skulle jag vilja skilja på begreppen pausgymnastik och micropausgymnastik. Pausgymnastik är då man stannar upp ex vis en gång på fm

och en gång på em i 5—10 min för rörelser. Micropausgymnastik betyder att man, beroende på arbetets karaktär, en gång i halvtimmen, eller minst en gång i timmen, stannar upp för att i 30—60 sek utföra några anpassade rörelser.

Micropausgymnastiken

har den fördelen att man oftare ökar genombloodningen i muskulaturen. Man spolar också bort bla mjölksyra. Viktigt är givetvis också att muskelspänningar kan förhindras. Micropausgymnastiken kräver en viss självdisciplin, men efter en tid blir den till en rutin och ett behov.

Pausgymnastiken

för det goda med sig att det kommer en "pausgymnast". Är han/hon rätt person för uppgiften, så sprider vederbörande glädje och stimulans. Är man då en grupp, som i ett rum eller en korridor kan utföra rörelser gemensamt, så blir det roligare. Därmed aktiveras också människorna till att själva göra micropausgymnastik när behovet dyker upp.

Spänningshuvudvärk och spänningssyrsel

Statiskt muskelarbete är någonting som muskulaturen har svårt att tolerera under lång tid. Det tråkiga är att besvären successivt smyger sig på under en lång tidsperiod. En liten statisk muskelspänning varje dag kan på sikt ge muskelbesvär med smärtor, värk och stelhet. Hos en del individer kan även spänningshuvudvärk och spänningssyrsel uppträda.

Ergonomiskt utformade arbetsplatser

— Det gäller att korrigera arbetsplatserna ergonomiskt så långt som möjligt. Arbetspassen vid bildskärmarna får inte bli för långa. Någon form av arbetsrotation är önskvärd. — Ett gott samarbete mellan företaget och företagshälsovården innan man köper in

Reds
Höna

Hej Du, det blev sommar i år i alla fall. Syrenerna sprider en bedövande doft från stora mulliga klasar. Vi har flyttat ut frukosten på balkongen eller terrassen. Sparvarna tar hand om smulorna. En sån där stilla sommarmorgon, då man får cykla till jobbet genom en inte allt för vaken småstad! Vilken befriande känsla! För några dagar sedan var det så hett att en del pustade om att man borde jobba på natten och vara ledig på dagen. — Det kan bli verklighet efter semestern! Företaget söker nämligen dispens för 3-skift. I första hand för tillverkning av de artiklar, som ingår i Sunlights "Välkommen-hem" kampanj, som nu säljs in till handeln för leverans strax efter semestern. "Hittills har den gått mycket bra", säger Bert-Uno Wendt på försäljningsavd. "I den ingår Via, Comfort, Lux och Klara disk. En annan kampanj som går i handeln nu med Bio Luvil och Shield har också blivit mycket väl mottagen." — Det där låter ju bra. Hoppas då bara att det går i lås med 3-skift och annat så vi kan skaka fram tillräckliga kvantiteter. Några problem med lagerhållningen har vi ju inte.

Hallå
där!

ÖNSKAS KÖPA

Solweig vill gärna köpa en bättre begagnad moped. Ring 0155/308 07.

Redaktionskommitté:

Kalle Johansson, illustrationer
Elisebeht Markström, LO-anslutna
Erik Nordström, SIF, Nyköping
Olle Plynnning, SIF, Stockholm
Göran Hofstedt, Leverindus
Alf Ringberger, SALF

Länstryckeriet, Nyköping

Utgiven av:

AB Sunlight
611 87 Nyköping
Tel. 0155/802 00

Redaktör och ansvarig utgivare:
Daga Lundkvist

Detergenten

(latin = rengöraren)

NR 7 1980
ÅRGÅNG 10

Manusstopp
för nästa nummer 15 aug.

... forts fr föreg sida

utrustning och maskiner, är en viktig del av det ergonomiska arbetet, säger Bengt-Åke. — Likaså när det gäller utformning av själva arbetsplatsen.

Karin Björndahl, redovisningsavdelningen, har jobbat med bildskärm bara drygt en månad. Hon tycker inte jobbet är tråkigt. — Jag sitter heller inte så långa stunder i sträck, en halv timme ungefär. Och då jobbar jag mest med bokföringsorder. — Jag har just fått mina "terminalglasögon", säger Karin, och de är anpassade efter avståndet till bildskärmen och konceptet på bordet. — Någon form av pausgymnastik? — Jo visst vore det nyttigt.

Att på eget initiativ utföra några anpassade rörelser blir bara inte av. Det är alltid något annat man tror ska göras först och därvid blir det.

Marianne Jansson, Gibbs' reklamrevisering, har jobbat ungefär två och en halv månad med bildskärm. Då i huvudsak med kampanjfaktoror. Tidi-

MARIANNE JANSSON tror också på någon form av pausgymnastik. Sitter jag längre stunder vid skärmen så känns det i nacke och skuldror. Jag an ju variera arbetet vid skärmen med annat, men det betyder inte att jag därför gör de rätta rörelserna.

gare kontrade hon dem för hand och skickade dem vidare till stansning. Nu matar hon in betydligt flera uppgifter, som sedan går vidare till leverantörsreskontran och in i bokföringssystemet och reklamredovisningen. Så småningom slutar det hela i en bankgirotalong till kunden för betalning. Någon tidsvinst anser inte Marianne att den nya tekniken medför. — Förra året hade vi ca 6.000 kampanjfaktoror, säger Marianne, och det tar tre gånger så lång tid med den här tekniken mot tidigare. — För mig personligen spar det en del spring genom att jag kan leta fram uppgifter på skärmen, som jag tidigare fick springa en trappa upp och leta fram i pärmar. Marianne har också fått sina "terminalglasögon". — De är bra, tycker hon. — Mina andra är bifokala och är inte anpassade i avståndet till skärmen och konceptet. Med dem blev jag fort trött i ögonen. Jobbet som sådant med terminalen tycker Marianne inte alls är tråkigt.

KARIN BJÖRND AHL: — Nog är det skillnad alltid på dagens teknik och det "handarbete" med lagerlistor per artikel, som jag förde in i lagerjournalen för hand, när jag började här för 32 år sedan. Likaså veckostatistiken, gjordes också för hand.

SALME GAAL och GURLI CARLSSON, två av våra duktiga gymnastikledare, som även gått en minikurs i pausgymnastik. Båda tror att den ger mycket.

**HUR KÄNNES
DET I DAG DÅ?**

ROLAND LUNDQVIST
instrumentsektionen

— Joo, tack som vanligt. Du ska flytta till Sydafrika, sägs det?

— Ja, det är meningen. I augusti bär det av för en 3-årsperiod.

Vart ska Du?

— Till Unilevers fabrik för tvätt-och rengöringsmedel i Boksburg. Där ska byggas en ny sprayanläggning. Jag ska ingå i ett projektteam som instrumenttekniker.

Vad tycker Du om det?

— Jag tar det som en utmaning. En chans, som kanske inte kommer igen. Jag tror det blir intressant.

Vad tycker familjen?

— Detsamma. Att man ska ta chansen.

Din hustru Margareta är sjuksköterska. Kommer hon att utöva yrket där?

— Inte till en början. Vi har tre barn i åldern 13, 9 och 5. De behöver hjälp den första tiden. Det blir mycket nytt. De två äldsta ska bli börja i engelsk skola. Men det är ont om sjuksköterskor i Sydafrika, så efter en tid kanske hon kan tänka sig att jobba som sådan.

Hur ska ni bo?

— Lever Brothers — som företaget där heter — hjälper till med att hyra ett hus.

LYCKA TILL! Ett litet brev till Detergenten om ett år skulle vara ganska så intressant. När Du blivit varm i kläderna. □

Anpassningsgruppen kan hjälpa Dig

Men vet Du vad en Anpassningsgrupp är? — Jaså inte! Då ska Du läsa den här artikeln. Vem som helst av oss kan komma i det läget att vi behöver en handräckning från anpassningsgruppen.

Den är nämligen instrumentet för samverkan mellan arbetsgivare, arbetsförmedling och anställda i syfte att ge stöd åt äldre och arbetshandikappade. AMS tillsatte i början av 1975 en arbetsgrupp för att utforma närmare riktlinjer för arbetet i anpassningsgrupperna. Samma år på hösten lämnade den gruppen sin slutrapport. AMS har sedan fastställt arbetsgruppens rekommendationer och förslag som riktlinjer för verksamheten i anpassningsgrupper. Där sägs att en ANPASSNINGSGRUPP ska

- verka för en positivare inställning i arbetslivet till äldre och arbetshandikappade
- föreslå åtgärder som gör det lättare att på arbetsplatsen nyanställa äldre arbetshandikappade
- föreslå åtgärder som underlättar för redan anställda äldre och arbetshandikappade att behålla sin anställning.

Inom Nyköpingsfabriken finns också en Anpassningsgrupp, som faktiskt fungerat sedan 1972. Den består av totalt 11 medlemmar. De är från arbetsgivarsidan: **Bengt Ekström**, **Elis Härshammar** och **Roland Lundqvist**, från SALF: **Arne Hellberg**, från SIF: **Erik Nordström** och från Fabriks: **Erik Karlsson** och **Elisebeht Markström**. Som adjungerade deltar skyddsingenjören **Gert Antoni** och personalkonsulenten **Åsa Fogelberg**. Från arbetsförmedlingen ingår **Inger Persson** och från Industrihälsan **Henry Lönnström**.

— Men det är inte nödvändigt att dra samman hela styrkan för varje gång, säger **Elis Härshammar**, som är sammankallande i gruppen. Gäller ärendet t ex en medlem från Fabriks, så kan man diskutera endast med Fabriks representanter respektive SIF om det gäller en SIF-medlem o s v. — Med jämna mellanrum diskuteras med

ELIS HÄRSHAMMAR vill inte gärna skilja arbetshandikappad arbetskraft från övrig, men ibland kan det vara nödvändigt, säger han.

driftsledare och representanter från produktionsplaneringen sådana arbetsuppgifter, som kan utföras av arbetshandikappade. Vi har också talat om att undersöka möjligheten att upprätta speciella arbetsplatser i fabriken för arbetshandikappad personal. Det naturliga målet är ju inte att skilja arbetshandikappad arbetskraft från övrig. Men det kan vara svårt att efter en lång sjukskrivningstid t ex omedelbart kasta sig in i produktionen för fullt. Då kanske det kunde vara skönt med en återanpassningsperiod i en lugnare takt. — För övrigt tycker jag nog att vi ganska bra har lyckats med omplaceringar, så att alla fått en fullvärdig sysselsättning.

— Rådfråga gärna Anpassningsgruppen om Du av någon anledning känner handikapp i Din nuvarande arbetsuppgift. Du får gärna komma med och diskutera "Ditt fall" i Anpassningsgruppen. Ingen tas upp där till diskussion mot sin vilja. Det är också viktigt med Industrihälsans insats, många fall kan klaras upp ganska så informellt, säger Elis.

Hur ser läkaren på Anpassningsgruppen?

— Vi anser det som viktigast att arbeta efter den tredje "tumregeln", som säger att: underlätta för redan anställda äldre och handikappade att va-

ra kvar på sitt jobb, säger **Henry Lönnström**.

Hur kommer man upp i Anpassningsgruppen?

— Känner man att det inte går att klara jobbet p g a en sjukdom eller en skada, så är i regel första steget att man söker läkare för att få bot. Kommer vederbörande till Industrihälsan och vi, efter undersökning, befarar att skadan/sjukdomen har en koppling till arbetsplatsen (miljön) så tar vi kontak med skyddsingenjören och huvudskyddsombudet. Tillsammans med dem och vår sköterska gör vi vanligtvis ett arbetsplatsbesök. Om möjligt söker vi att ändra på arbetsuppgifter, -ställningar, som vi tror kan förorsaka det onda. Men det är inte alltid det går att göra sådana förändringar. Då hör vi med patienten om han/hon vill komma upp i Anpassningsgruppen för att den vägen komma fram till en lösning med omplacering. Patienten själv bör delta i diskussionen med Anpassningsgruppen när frågan behandlas.

Vill inte bli föremål för diskussion

— Men Obs! Mot patientens vilja och utan dennes medverkan i Anpassningsgruppen kan ärendet inte tas upp. Och det finns, tyvärr, personer som inte accepterar att hans/hennes problem

HENRY LÖNNSTRÖM, vår läkare på Industrihälsan, tycker att Anpassningsgruppens främsta uppgift är att hjälpa den äldre och arbetshandikappade personalen, som redan finns inom företaget.

Förslag om serviceavdelning

diskuteras i gruppen. Då kan vi helt enkelt inte göra något.

Anpassningsgruppen till för den anställda

— Det är viktigt att lägga på minnet att Anpassningsgrupperna har tillkommit för de anställdas och inte för arbetsgivarens bästa. Det är den anställda man vill hjälpa att om möjligt få stanna kvar i sitt jobb. Så ingen ska va-

Erik Nordström, SIF:

Min förhoppning är att vi från SIF:s sida i större utsträckning ska kunna hjälpa till vid omplaceringar. Den organisation och personalminskning, som kontinuerligt pågår inom tjänstemannagruppen, försvårar i viss mån möjligheterna att hjälpa andra personalkategorier. Men förhoppningen är givetvis, att vi trots detta ska kunna ta emot någon som kommer via Anpassningsgruppen. Kontorstjänsten kan vara en bra "inkörsport" till kontorsarbete just i det här avseendet. Dessvärre har man där inte enbart lätta arbetsuppgifter. Fysiskt sett. Att bära omkring internposten t ex är tungt. Likaså att hjälpa till vid ommöbleringar, postärenden etc. Men det får man sätta i relation till vilket arbetshandikapp det är frågan om i det enskilda fallet. Anpassningsgruppen som sådan fungerar positivt. Men ingenting är så bra att det inte kan bli bättre. Den regeln gäller även i detta fall.

Framför allt måste arbetet i Anpassningsgruppen ses som en naturlig process, utan dålig klang.

ra rädd för att ta chansen att genom Anpassningsgruppen få en omplacering till ett jobb som passar bättre med tanke på en skada eller sjukdom som vederbörande drabbats av, uppmanar Henry.

Arbetsförmedlingen träder in

— Arbetsförmedlingen kan också träda emellan med bidrag till lön eller till arbetsunderlättande utrustning. Bidrag för omskolning till nytt arbete

Arne Hellberg, SALF:

— Jag tycker gruppen fungerar bra. Vi har lyckats placera samtliga fall vi haft uppe. Vi har fortfarande ganska hög medelålder i företaget, vilket gör att vi har tillräckligt med att hjälpa egen arbetshandikappad personal. Och det ser jag som det mest angelägna. Men naturligtvis är vår plikt, när så blir möjligt, att också försöka hjälpa utomstående. — Personligt vill jag gärna verka för det Elis talar om. Någon form av rehabiliteringsavdelning. Att sammanföra arbetshandikappad och reservpersonal till en typ av pool. Kalla det gärna serviceavdelning. En sådan avdelning behöver inte alls ha någon lägre "status" än andra avdelningar. Vem som helst kan hamna i den situationen att man behöver varva ner tempot för någon tid. Ett problem för oss i dag är ju att vi måste belasta de egna avdelningarna med tillfälliga och lättare arbeten, som mycket väl kunde planeras in på en serviceavdelning. Det har funnits ett visst motstånd mot en sådan. Men jag tror vi är överens nu, om att den skulle lösa många problem.

kan också komma i fråga. Vad man också strävar efter, från arbetsmarknadshåll, är att via arbetsförmedlingarna få in arbetshandikappade i företagen.

Vad anser Du om Anpassningsgruppen på Sunlight?

— Den fungerar bra, tycker jag. Många konstruktiva förslag och lösningar har gett resultat och flera är på gång. □

Erik Karlsson, Fabriksklubben:

— Att Anpassningsgruppen är till för den anställda, kan inte nog poängteras. Ingen ska behöva lida i sitt dagliga arbete av en sjukdom eller en skada om Anpassningsgruppen kan hjälpa vederbörande till en drägligare tillvaro. Han/hon är välkommen att tala om sina problem och ska samtidigt veta, att varje medlem i gruppen har tystnadsplikt.

— Ett projekt, som jag tycker företaget skulle ge högsta prioritet är det som här tidigare nämnts, nämligen någon form av serviceavdelning där arbetshandikappad personal delvis kan ingå. — Det är också viktigt att den som känner av ett handikapp därmed inte känner sig utstött i arbetslivet. Jag vill därför rikta en allvarlig uppmaning till alla, som är lyckliga nog att ha hälsans krafter i behåll, att betrakta sina arbetshandikappade kamrater som fullvärdiga sådana. — Ett ögonblicks verk kan göra vem som helst till arbetshandikappad. Man kan bli påkörd på vägen till eller från jobbet t ex.

SUNLIGHTS IF I VOLLEYFESTIVAL

I pingsthelgen deltog ett herr- och ett damlag, 14 personer, ur Sunlights IF, Nyköping, i den femte volleyfestivalen "Molten cup" i Täby. Där kämpade de tillsammans med 285 andra lag och totalt 2.650 volley-tokiga människor.

— För lite tokig och något av fantast måste man nog vara, säger **Elsie Pettersson**, som var en i Sunlights lag. — Eller vad sägs om att hålla sig vaken 26 timmar i sträck och med tre timmars intervaller, dag och natt, försöka hitta en vit boll. Och inte bara det, man ska även hitta varandra och försöka att med kraft och spänst få bollen över ett nät. Helst otagbar för motståndslaget. Det är roligt att vara med i ett sådant här sammanhang. Även om det blev lite si och så med framgångarna. Men alla kämpade tappert både med att spela och att hålla sig vakna.

— I höst sätter vi igång igen med träning och spel i korpen. Det finns plats för många fler i volleyspelet. Och det är roligt — tro mig, avslutar Elsie.

FOTBOLLSUTBYTE SUNLIGHT — NOVIA

Sunlights fotbollsspelande damer och herrar i Nyköping gästade Novias dito i veckoslutet 31 maj—1 juni i Karpalund. Sunlights damer spelade bra. Låg över hela tiden och borde egentligen ha vunnit, tycker **Anders Karlsson**, som var på plats. Men resultatet oavgjort 1—1 är glädjande ändå. — Kanske ändå mer glädjande var resultatet i herrarnas match. — Vi trodde faktiskt att vi skulle få stryk, säger **Anders**, för vi vet att Novia har ett bra lag. — Men hör och häpna, vi vann med 3—2. Målgörare var i damlaget: **Gurli Carlsson** och i herrlaget: **Jan Karlsson**, **Ingemar Franzén** och **Tommy Lönnbäck**.

Vädret var lite halvdant, men arrangemangen och mottagandet var strålande fint och välorganiserat. Tack för det säger vi från Sunlight! □

Leverindus-produkt i bulk

ERLAND KARLSSON, verksmästare på flytande produkter, assisterar chauffören när Leverindus hade premiär på bulkleverans.

12 ton, eller 10 m³, flytande Su 159 (diskmedel) till Hörby Mejeriförening. Det var den första provleveransen i bulk Leverindus skickade iväg. Blir det här framtidens melodi? Frågan går till **JAN-ERIK LARSSON**, produktchef för Su 159. — Utvecklingen pekar åt det hållet, säger Jan-Erik. — Men fabriken är inte byggd för tillverkning och direktfyllning i butik. Därför kan inte den här fyllningen ske rationellt för närvarande. Men vi har begärt komplettering av befintlig utrustning för det här ändamålet.

FÖRSLAG

När utskottet för Förslagsverksamheten hade sitt senaste sammanträde, utdelades inte mindre än fyra penningbelöningar. Penninglotter utlämnades för alla inlämnade seriösa förslag.

Gert Larsson, tvålpackningen, får 700 kr för en anordning, som vänder kartongen mellan två etiketteringsmaskiner. Förslaget innebär att arbetet kan ske i en följd utan mellanhantering.

Sune Andersson, tvålpackningen, får 500 kr för rampljus på Carlemontanari inslagningsmaskin för tvålvål. Ljuset faller på tvålarna så att kontrollen blir effektiv.

Jens Nielsen, även han på tvålpackningen, får 500 kr för ändring av pappersbana på Carlemontanari inslagningsmaskin. Förslaget innebär montering av stopp så att pergamynomslaget ej går mellan styrlinjalerna. Därmed ökas verkningsgraden på inslagningsmaskinen.

Karl-Erik Berntsson får 200 kr för ändring av tidskriftdistribution. Förslaget innebär att intern-distribution dras in av sådana tidskrifter, som den anställda får under hemadress. □

Hör Du till dem, som aldrig vinner i SUCK-dragningen? Ge inte upp! Vi senaste dragningen i slutet av april gick inte mindre än 30 vinster av 47 till Sunlight/Leverindus-anställda. Nyköping fick 20 vinster inklusive tröstpriset, en bok om konst, som **Arne Fredriksson**, tvålkokeriet vann. De övriga 10 vinsterna fördelade sig över Stockholmskontoret och fältet. Av A-dragningens 6 "högvinster" fick **Lars-Thure Anderssons** fru Ella den högsta vinsten. En olja av **Einar Forseth** med katalogvärdet 6.500 kr. **Lars-Thure** är Sunlight-representant i Halmstad. Vinst nr 4, en olja av **Brita Nordenberg** med katalogvärde 3.600 kr vanns av Sunlight-representanten i Växjö, **Sten-Åke Frieman**. De övriga i A-dragningen gick en till varje bolag Lipton, Expedo, Glacebolaget och Gibbs. — Så visst kan det bli Din tur nästa gång! □

Roine Eriksson
Fabriks:

"Det var inte strejk, Rolf, det var lockout"

I Detergenten nr 6 fanns bl a ett uttalande av **Rolf Lindman** om den nyss bilagda konflikten. Citat: "Strejken kom mycket olämpligt i tid eftersom vi håller på med uppärbetning av vårt semesterlager." (slut citat)

— Jag vill här ta tillfället i akt för att informera, att det inte var fråga om en strejk, utan om en lockout. Alltså var det företaget självt, som utestängde sina anställda från arbetsplatsen. — Beträffande de befarade prisökningarna skulle dessa, enligt samme sagesman, bero på löneökning och ett uteblivet prisstopp. — Men om man ser på utvecklingen av konsumentprisindex, så finner man, att konsumentpriserna steg med drygt 8 % mellan sista oktober förra året och första maj i år. Under den tiden skedde ingen löneökning. Det enda som påverkade lönerna under den tiden var förhandlingarna om den föregående avtalsperiodens pris-klausul. Resultatet blev en höjning av lönerna med 38 öre eller ca 1.4 %. Detta som kompensation för de, enligt avtalsöverenskommelse, för höga prisökningarna under förra avtalsperioden.

— Vi kan alltså konstatera, att priserna skulle stiga ändå även om vi inte höjde lönerna ett dugg. Jag vill också begagna tillfället till att understryka att lönerörelser är vår enda chans att försöka rätta till orättvisa lönerelationer. Så länge vi inte har andra möjligheter att påverka lönerelationer och förmögenhetsfördelning, måste löneförhandlingar ske på samma sätt som hittills.

Roine

"Ge alltid plats åt genmälen" heter det i Publicistklubbens publiceringsregler. Och eftersom Detergenten gärna vill följa god publiceringssed så lämnade **Red Roines** artikel till **Rolf** för omedelbart genmäle.

Rolf Lindman
VD, Sunlight:

"Man kan ha olika tolkningar, Roine"

Du har rätt **Roine**, "strejk" var ett slarvigt ord i sammanhanget. I mitt uttalande har jag använt ordet "konflikt" tre gånger och "strejk" en gång. Som svar på Ditt uttalande vill jag då påpeka att Arbetsgivareföreningens lockout var ett svar på LO's stridsåtgärd att stoppa all övertid och nyanställning. I vår lockout hade vi undantagit ca 50 personer som Fabrikklubben då beordrade att strejka. Detta är spelets regler som båda parter måste acceptera. Om LO inte vägrat dra tillbaka övertidsblockaden medan förhandlingar pågick inför medlingskommissionen så hade det inte blivit någon lockout. Därför kan man ha olika tolkningar av vad som hänt.

Beträffande prisökningar så kan jag bara konstatera att vi i vår reviderade budget i april räknade med prisstopp till årets slut på våra inköp av råvaror och packningsmaterial samt lägre löneökningar än vad vi ursprungligen budgeterat. Under dessa förhållanden kunde vi klara ett prisstopp även för våra egna produkter. Lönehöjningens nivå i det slutliga avtalet gjorde att prisstoppet hävdades både för våra leverantörer och oss. Därför räknar vi med att några av våra leverantörer höjer sina priser och vi i vår tur tvingas höja en del av våra produkter med 4—6 % från juli.

Beträffande lönerörelser så är jag enig med **Roine** att det måste vi fortsätta med. Frågan är bara hur länge vi som nation ska fortsätta att bevilja oss själva förmåner utöver vad vi har råd med. Jag hoppas också att bägge parter ska bli försiktiga med konfliktvapnet — det måste bli sista utvägen, inte första.

Rolf

I fabriken just nu . . .

håller man på att köra in ACMA:n på pulverpackningen. De italienska montörerna har lämnat oss och nu ska vi klara oss själva. — Vi har kört ordinarie produkter, som t ex Tvätta 80 dl, Via 40 dl, Bio Luvil 30 dl och Corall 30 dl, berättar **Kjell Strandberg**. — Men några hastigheter ska vi inte tala om ännu. Barnsjukdomarna är ännu inte överståndna på ett tag, säger **Kjell**.

Den tämligen nya A 12, fyllningsmaskinen, på flytande produkter är nästan i full produktion, säger **Alf Ringberger**. Vi kör just nu Tvätta disk, 1 liter, ca 75 flaskor/min, eller 20.000/skift.

Den gamla Strunck DO-2 maskinen kommer att rangeras ut vid årsskiftet och då kan vi även disponera transportytan i mitten av lokalen, som planerat. För Leverindus flytande produkter har vi fått en ny 2-rörsfyllare. Den fyller 5 kg dunkar, 6 st/min.

På lagret är det gott om svängrum just nu. — Inte någon gång under den tid vi jobbat här har vi haft så låg lagersituation, säger **Bengt Johansson** och **Åke Nilsson**. Det är första gången vi inte behöver ta till utomhuslagring inför semestern. — Tack vare en mycket stark insats från hela lagerpersonalen, så är vi också ifatt utlastningen efter konflikten. Det tog oss ca 14 dagar att klara av eftersläpningen.

På planeringen är man synnerligen bekymrad, berättar **Bertil Malm**, trots att man från produktionens sida gjort en god insats. Av kända skäl är lagerhållningen genomgående låg och en del lagerslut är att vänta.

undrar just vem som är Vi och vem som är Dom. Är det Vi som är Dom — eller är det Dom som är Vi? Är vi inte alla Vi? Och är inte alla Vi arbetare? Om vi är anställda och har en lön så är vi väl arbetare? Om vi arbetar ihop med en packningsmaskin eller en skrivmaskin spelar väl ingen roll. Varför ska man göra allting så konstigt?

Vi gratulerar till

75 år

Simon Drott, 4/7
Elin Hellqvist, 31/7
Hugo Bengtsson, 31/7

70 år

Bertil Kleringer, 19/6
Bengt Key, 22/7

60 år

Kurt Helloff, Leverindus, 13/7
Fritz Svensson, Mh-gruppen, 25/7
Lennart Ericsson, utv avd, 28/7
Göta Pedersén, redovisn avd, 1/8
Elis Dahlin, pulv tillv, 9/8
Olav Brunfors, förs avd, 10/8
Sven Bergquist, utv avd, 15/8

50 år

Annikki Grönholm, tvätteriet, 22/6
Rose-Mari Jonsson, städavd, 2/7
Maj-Lis Ring, tvålv packn, 3/7
Evy Gelin, driftlab, 20/7

30 år i tjänst

Rolf Lindman, VD Sunlight, 1/7
Karl Fredin, tvålv tillv, 16/8

25 år i tjänst

Arne Klingström, förs avd, 1/7

20 år i tjänst

Gösta Gustavsson, pulv tillv, 4/7
Gert Antoni, skyddstj, 1/8
Eric Ögren, förs avd, 1/8
Maud Lindahl, driftlab, 10/8
Anna-Lisa Fagerberg, flyt prod, 29/8

15 år i tjänst

Gunilla Petersson, Leverindus, 28/6
Sven-Olov Nordqvist, driftlab, 26/7
Britt-Marie Nyholm, tvålv packn, 2/8
Elisabeth Lundgren, pulv packn, 6/8
Rolf Fredholm, förs avd, 16/8
Stanistaw Lisek, pulv packn, 30/8

10 år i tjänst

Karin Andersson, utv lab, 17/8
Börje Eriksson, anlägg avd, 24/8
Lillemor Glantz, städavd, 24/8
Ulf Thörnqvist, pulv tillv, 28/8
Christian Wiechel, markn avd, 31/8

Vi säger välkommen till

Inge Andersson, pulv tillv, 9/5
Carmen Ramos, tvålv packn, 23/5
Christer Johansson, Mh-gruppen, 23/5
Jan Palm, Mh-gruppen, 27/5
Peter Berkesand, tvålv packn, 30/5
Lars Sundström, pulv packn, 30/5
Sigve Johansson, tvålv tillv, 30/5
Karin Mentzing, tvålv packn, 30/5
Susanne Johansson, tvålv packn, 30/5
Birgitta Rodas, pulv packn, 30/5
Jörgen Gustavsson, pulv tillv, 6/6
Kerstin Ström, flyt prod, 6/6
Inger Meurling, pulv packn, 6/6
Karina Hannukainen, pulv packn, 6/6
Lars Ekman, Leverindus, 6/6
Kristina Solfors, flyt prod, 9/6
Eva Andersson, flyt prod, 9/6
Gunilla Svensson, flyt prod, 9/6
Camilla Gadman, pulv packn, 9/6
Rolf Andersson, pulv tillv, 9/6
Ingemar Nyman, pulv tillv, 9/6
Tommy Österman, Mh-gruppen, 9/6
Tord Lindberg, tvålv packn, 9/6

Vi säger adjö till

Conny Strandberg, Mh-gruppen, 28/5
Sven-Olof Svensson, Mh-gruppen,
(pens) 31/5
Gunnar Lundqvist, anl avd, (pens)
31/5
Birgit Carlsson, dataavd, (pens), 31/5
Johnny Gullberg, tvålv tillv, 19/6
Anders Bäckström, pulv packn, 27/6

TACK ✨ TACK

Ett hjärtligt tack till företaget för upp-
vaktningen på min 80-årsdag.

Erik Löfving

Mitt varma tack till AB Sunlight för
vänlig hälsning på min 70-årsdag.

Evert Nyman

Mitt hjärtliga tack till AB Sunlight för
uppvaktningen på min 70-årsdag.

Bengt "Tvilling" Eriksson

Ett varmt tack till företaget och arbets-
kamraterna för uppvaktningen på min
60-årsdag.

Rut "Morsan" Andersson

Till AB Sunlight och till alla arbets-
kamrater på lagret, ett hjärtligt tack
för uppvaktningen på min 60-årsdag.

Nils Eriksson

"Vicke" tackar företaget så hjärtligt
för uppvaktningen på 25-årsdagen den
3 juni.

Ett hjärtligt tack till företaget för pen-
ninggåvan i samband med min "25-
årsdag".

Nisse Peterson

Ett hjärtligt tack till arbetskamrater
och AB Sunlight för den fina tennskå-
len och blommorna jag fick vid min
pensionering.

Birgit Carlsson

För blommor och de vackra skålarna,
av Lena Wellanders tillverkning, ett
hjärtligt tack till Er alla, såväl arbets-
kamrater som arbetsgivare.

Laine Vellet

Rickard Larsson

Jan Ullberg

VAR BLEV ALLA SVAR PÅ DETERGENTENKÄTEN?

Att få in svar på frågeenkäten om per-
sonaltidningen gick sämre än vi kunde
tro. Trots betydligt förlängd inläm-
ningstid så har vi inte fått in mer än to-
talt ca 215 svar. Från produktionen 65
st av drygt 300 möjliga och från admi-
nistrationen 85 av drygt 200 möjliga,
detta gäller Nyköpingsenheten. Från
Stockholmskontoret + fältpersonal har
inkommit 49 svar av ca 100 möjliga.
Övriga från pensionärer. Troligtvis går
inte så lite material att bearbeta statis-
tiskt rätt. Vi måste därför göra perso-
liga intervjuer vid höstterminens bör-
jan för att kunna slutföra vår uppgift.
Så vi ses!

FULL SYNING

måste den ha som i slutet av maj snod-
de 13 sygnarsrullar i magasin 30. En
rulle väger nämligen ca 1,5 kg så parti-
et borde räcka över semestern. Den
kostar ca 40 kr i inköp.

BF-gruppen har sammanträdde den
17 juni. En del inkomna förslag till
förhinderande av stöder kommer bli
att diskuteras. Mera därom i nästa nr.